

A

1954-1

c.2

ΕΘΝΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ
ΚΑΙ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΖΟΥ

Ο ΔΗΓΟΣ

ΤΗΣ

ΕΚΘΕΣΕΩΣ

ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΤΜΗΜΑ

ΖΑΠΠΕΙΟΝ ΜΕΓΑΡΟΝ

A

1954-1

c.2

Α Θ Η Ν Α Ι

1954

Τὸ ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΤΜΗΜΑ τῆς ἐκθέσεως περιλαμβάνει :

α') Μίαν τελείως νέαν αἰθουσαν ἑλλήνων γλυπτῶν.

“Οπως καὶ εἰς τὴν ζωγραφικήν, ἐπιδιώκεται καὶ ἐδῶ νὰ παρουσιασθοῦν αἱ ἀρχαὶ τῆς νεοελληνικῆς γλυπτικῆς.

“Ἡ καταρτισθεῖσα συλλογή, χωρὶς νὰ ἔχῃ διόλου ἀξιώσεις πληρότητος, δεδομένου ὅτι προσφάτως μόνον ἡροιστὴ ἡ περισυλλογὴ γλυπτῶν, ἐν τούτοις παρουσιάζει μερικὰ ἐνδιαφέροντα δείγματα τῆς τέχνης αὐτῆς. Ἡ προτομὴ π.χ. τοῦ Ἰ. Καλοσγούρου εἶναι ἀριστον ἔργον τῆς ἐπανησιακῆς καλλιτεχνικῆς παραδόσεως, τῆς δποίας ἀρχηγὸς δύναται νὰ θεωρηθῇ ὁ Παῦλος Προσαλέντης.

Προσαλέντης καὶ Καλοσγούρος ἀντιπροσωπεύουν εἰς τὴν γλυπτικὴν ὅτι οἱ Δοξαράδες καὶ οἱ Καντούνηδες εἰς τὴν ζωγραφικήν, δηλ. τὴν στροφὴν πρὸς τὴν Ἰταλικὴν τέχνην. Συγχρόνως τὰ ἔργα των ἀποτελοῦν τὰ πρῶτα μνημειακὰ ἔργα νεοελληνικῆς γλυπτικῆς.

“Ο Δρόσης, οἱ ἀδελφοὶ Φυτάλοι ἥσαν σπουδαῖοι γλύπται, προαγγέλλουν δὲ ἐπαξίως ὅτι δὲν θὰ ἀργήσῃ νὰ ἐμφανισθῇ ὁ μεγαλύτερος νεοέλλην καλλιτέχνης : ‘Ο Γιαννούλης Χαλεπᾶς.

β') Κατεβλήθη προσπάθεια δπως δειχθῇ εἰς περιωρισμένην βεβαίως κλίμακα, λόγῳ τοῦ προσφερομένου χώρου, ὅτι ἡ Ἐθνικὴ Πινακοθήκη ἔχει, πλὴν τῶν ἄλλων, καὶ ἔνα πλατύτερον διδακτικὸν σκοπόν. Οὗτο δὲν περιωρίσθη νὰ ἐκθέση ἔργα προερχόμενα μόνον ἐκ τῶν συλλογῶν της, ἀλλὰ διὰ πρώτην φοράν ἐγκαινιάζεται τὸ σύστημα τοῦ δανεισμοῦ ἐξ ἄλλων συλλογῶν. Καὶ τοῦτο ἵνα καταστοῦν γνωστὰ εἰς εὐρύτερον κοινὸν ἔργα ἔξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος ἀλλ’ ὅχι εὐκόλως προσιτά εἰς τὸν καθένα. Δίδεται οὕτω ἡ μοναδικὴ εὐκαιρία εἰς ἐκεῖνο ἰδίως τὸ τμῆμα τοῦ ἑλληνικοῦ κοινοῦ τὸ δποῖον δὲν ἔχει ἔξελθει τῶν δρίων τῆς ἑλληνικῆς ἐπικρατείας νὰ θαυμάσῃ ἔνα πρωτότυπον πίνακα τοῦ μεγάλου ἄγγλου ζωγράφου Turner δστις ἀνήκει εἰς τὴν Tate Gallery τοῦ Λονδίνου καὶ δ ὁ δποῖος προσφάτως σχετικῶς ἔχει παραχωρηθῇ διὰ νὰ στολίσῃ τὴν ἐν Ἀθήναις Ἀγγλικὴν Πρεσβείαν. Ἐκτίθεται ἐπίσης ἔν σπουδαίας ἐθνικῆς σημα-

σίας ἔργον, τὸ δποῖον εὐρίσκεται εἰς τὴν Γεννάδειον Βιβλιοθήκην: οἱ εἴκοσι τέσσαρες πίνακες τοῦ Παναγιώτη Ζωγράφου, τοῦ ζωγράφου ὅστις, καθ' ὑπόδειξιν τοῦ Στρατηγοῦ Μακρυγιάννη, ἐζωγράφισε τὰς μάχας τοῦ Ἀγῶνος. Οὕτω οἱ πίνακες ἐκτίθενται τὸ πρῶτον εἰς τὸ εύρὺ κοινόν. Τὸ Μουσεῖον Μπενάκη ἐδάνεισε τρία ὥραῖα σχέδια τοῦ Φ. Μαργαρίτη.

Πρὸς ὅλους οἵτινες ἐβοήθησαν ὥστε νὰ πραγματοποιηθῇ ὁ δανεισμός, αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐκφράσω τὰς θερμοτάτας μου εὐχαριστίας καὶ ἐκ μέρους τῆς Ἐθνικῆς Πινακοθήκης βεβαίως, ἀλλὰ καὶ ἐκ μέρους τοῦ κοινοῦ, τὸ δποῖον ἀσφαλῶς θὰ ἐκτιμήσῃ δεόντως τὴν προσφοράν.

γ') Δεδομένου ὅτι ἀναγκαστικῶς θὰ ἐγίνοντο μεταβολαί, ἀπεφασίσθησαν καὶ τινες ἀκόμη ἀλλαγαὶ πινάκων οὗτως ὥστε, ἀφ' ἐνὸς νὰ παρουσιασθοῦν ἔργα τὰ δποῖα θὰ ἔνοστάλγησε πιθανῶς τὸ κοινὸν τὸ δποῖον τὰ ἐνθυμεῖται εἰς τὴν παλαιὰν Ἐθν. Πινακοθήκην, ὡς π.χ. τὸ «Τάμα» τοῦ Γύζη, ἀφ' ἐτέρουν νὰ ἐμφανισθοῦν καὶ μερικὰ νέα ἀποκτήματα, ἐκ προσφάτων δωρεῶν ὡς τῶν κ.κ. Ἐμ. Σημαντήρα, Κ. Κυριακίδη, Ἀργύρη Χατζηαργύρη, Δημ. Σισιλιάνου, Στελλάκη, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀγορῶν.

M. K.

Σημείωσις. Εἰς τὸν παρόντα ὄδηγόν, ὅστις ἀποτελεῖ τρόπον τινὰ παράρτημα τοῦ πέρουσιν ἐκδοθέντος, περιλαμβάνονται ὅλα τὰ ἐκτιθέμενα ἔργα. Παρελείφθησαν διμος ὁ ἀριθμὸς τοῦ ἔργου, αἱ διαστάσεις, αἱ βιογραφικαὶ σημειώσεις ὡς καὶ αἱ σχετικαὶ πρὸς τὸ ὑλικὸν τοῦ ἔργου πληροφορίαι.

1. ΑΙΘΟΥΣΑ

ΑΓΝΩΣΤΟΣ, 17ος - 18ος αιών.

1. Ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ζωγραφίζων τὴν Θεοτόκον.

CUSATI GAETANO ; - περὶ τὸ 1720.

2. καὶ 7. Νεκρὰ φύσις μὲν ψάρια.

Δωρεὰ Θεοδ. καὶ Αἰκατ. Ροδοκανάκη.

ΤΑΠΙΤΕΣ

3. Ἐπίθεσις δρονέων, 17ος αιών.

4. Τὸ Κούρεμα τῶν προβάτων, τέλος 16ου αιῶνος.

5. Στέψις Αὐτοκράτορος (πιθανῶς τοῦ Καρολομάγνου). Τάπης ἐργοστασίου Βρυξελλῶν. Μέσα 16ου αιῶνος.

Δωρεὰ Θεοδ. καὶ Αἰκατ. Ροδοκανάκη.

6. Εἰδύλλιον, 18ος αιών.

Δωρεὰ Χρίστου Ν. Λαμπράκη.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΙ. Συντήρησις τῶν ὑπ' ἀριθ. 1626, 1649, 922 καὶ 1519 πινάκων.

Παλαιὰ ἀνάρτησις τῶν πινάκων εἰς τὴν Ἑθν. Πινακοθήκην.

2. ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ

1. Καθρέπτης ρυθμοῦ ροκοκό, 18ος αιών. Δυὸς πιάτα φαγεντιανά, Ἰταλικὰ 18ου αιῶνος.

Δωρεὰ Ο. Φωτιᾶ.

ΤΖΑΓΚΑΡΟΛΑΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ, 17ος - 18ος αιών.

2. Ἡ προσκύνησις τῶν Ποιμένων.

3. ΑΙΘΟΥΣΑ

ΔΟΞΑΡΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ; - 1775.

*1. Γενέσιον τῆς Θεοτόκου.

‘Η μόνη ἐκ τῶν διασωθεισῶν συνθέσεων τῆς ὁροφῆς (οὐρανίας) τῆς Φανερωμένης τῆς Ζακύνθου.

(Προσωρινή Ἐκθεσις.)

‘Ανήκει εἰς τὸν Ναὸν Φανερωμένης Ζακύνθου.

ΚΑΝΤΟΥΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, 1767 - 1834.

2. Σεβαστιανὸς Σκιαδᾶς, περὶ τὸ 1821.

*3. Προσωπογραφία γυναικός.

4. ‘Ο φαρμακοποιὸς Δικόπουλος.

ΠΑΧΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ, 1844 - 1891.

5. Πρωτομαγιὰ στὴν Κέρκυρα.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ (Κερκυραῖος ;)

*6. Προσωπογραφία ‘Υδραίας.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ (Ἐπτανήσιος ;)

7. Προσωπογραφία Κερκυραίας.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ

*8. ‘Αποψις Ζακύνθου, μέσα 19ου αἰώνος.

ΒΡΥΖΑΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, 1814 - 1878.

9. Τὸ Στρατόπεδον τοῦ Καραϊσκάκη (1855).

*10. Τοῦ προηγουμένου χαλκογραφία τῆς ἐποχῆς.

ΔΟΞΑΡΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.

11. ‘Η Μετάστασις τῆς Θεοτόκου.

12. ‘Η Κοίμησις τῆς Θεοτόκου.

13. Τὸ Γενέσιον τῆς Θεοτόκου.

(Σχέδιον διὰ τὸ ὑπ’ ἀριθ. 1.)

* Τὰ δι’ ἀστερίσκου σημειούμενα ἔργα ἐκτίθενται τὸ πρῶτον εἰς τὸ δεύτερον τμῆμα τῆς ἐκθέσεως.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ (Κερκυραῖος ;)

*14. Ἐπιπλοποιός.

15. Νέος, προφανῶς Ὑδραῖος.

ΣΟΥΤΖΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ, μέσα 19ου αἰώνος.

16. Τὸ «Θησεῖον», 1853.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ (Κερκυραῖος ;)

*17. Ἡ σύζυγος τοῦ ἐπομένου.

*18. «Γ. I. Βούλγαρης, ἐτῶν 45, ἐν Ὑδρᾳ.
10 Μαρτίου 1857».

ΠΙΤΖΑΜΑΝΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ, 1787 - 1825.

19. Παναγιώτης Μπενάκης.

Συλλογὴ Ἀντ. Μπενάκη.

ΣΟΥΤΖΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ.

20. Ἀποψις Ἀθηνῶν, 1841.

ΑΓΝΩΣΤΟΣ (Ισως ἔνος).

21. Ὁ Βασιλεὺς Ὁθων.

ΒΡΥΖΑΚΗΣ ΘΕΟΔ.

22. Φουστανελλοφόροι χορεύοντες.

ΣΟΥΤΖΟΣ ΓΡΗΓ.

23. Ὁ ἀοχαῖος ναὸς τῆς Κορίνθου, 1843.

Δωρεὰ Γρ. Σούτζου.

THIERSCH LUDWIG (ΘΕΙΡΣΙΟΣ), 1825 - 1909.

24. Ἄρτεμις Γενναδίου, 1880.

ΡΟΒΕΡΤΟΣ ΑΡΙΣΤ. ; - 1892.

25. Ἀνδρέας Ζαΐμης.

ΚΟΥΝΕΛΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, 1829 - 1869.

26. Ἡ οἰκογένεια τοῦ καλλιτέχνου.

ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ, 1823 - 1887.

27. Κεφαλὴ Ἀραβος, 1846.

ΠΡΟΣΑΛΕΝΤΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ, 1830 - 1896.

28. Ἐλένη Σούτζου, 1879.

ΕΥΔΙΑΣ - ΤΥΠΑΛΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, 1826 - 1896.

29. Δημήτρος Βικέλας.

30. ΚΟΥΝΕΛΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ. Ζωὴ Καμπάνη.

31. ΒΟΛΑΝΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤ. Ἀραγμένα καιόβια.

ΑΛΤΑΜΟΥΡΑΣ Ι., 1852 - 1878.

*32. Καΐκι στὶς Σπέτσες, 1877.

Δωρεὰ Ἀργύρου Χατζηαργύρου.

33. Ὁ Λιμὴν τῆς Κοπεγχάγης, 1874.

Συλλογὴ Ἀντ. Μπενάκη.

34. ΠΑΥΛΙΔΗΣ - ΜΙΝΩΤΟΣ ΠΕΤΡΟΣ. Ἰερεὺς.

*35. ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ. Ὁ Ἀρχαιολόγος.

ΚΡΙΕΖΗΣ ΑΝΔ., 1816 - 1880.

36. Χριστόπουλος, 1846.

*37. ΣΟΥΤΖΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ. Ἀκτή.

38. ΒΡΥΖΑΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ. Αὐτοπροσωπογραφία.

39. THIERSCH LUDWIG. Κλεονίκη Γενναδίου.

ΛΑΝΤΣΑΣ ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ, 1822 - 1902.

40. Ἡ Ἀκόόπολις τῶν Ἀθηνῶν.

41. ΤΣΟΚΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ. Προσωπογραφία ἀνδρός.

42. ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ. Κεφαλὴ γυναικός.

4. ΑΙΘΟΥΣΑ

Α' ΤΜΗΜΑ

ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Σειρὰ ἔκτελεσθεῖσα διὰ τὸν βασιλέα Ὅθωνα κατὰ τὸ 1836 - 1839, ἡτις ἐπρόκειτο νὰ δημοσιευθῇ τότε ἀλλ᾽ ἔχαθη εἰς Βενετίαν. Ἐπανευρέθη τὸ 1909 καὶ ἥγοράσθη ὑπὸ τοῦ Γενναδίου.

*1. Ἡ Δικαία ἀπόφασις τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἐλλάδος.

*24. Ἡ Ἐλλάς, εὐγνωμονοῦσα, γράφει εἰς τὴν πλάκα τῆς Ἀθανασίας τὰ δόνόματα τῶν ἀγωνισθέντων ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας φιλελλήνων.

- *2. Πτῶσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως.
- *3. Ναυμαχίαι γενικαὶ τῶν Ἑλλήνων.
- *4. Πρώτη μάχη τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Τούρκων κατὰ τὴν γέφυραν τῆς Ἀλαμάνας.
- *5. Μάχη εἰς τῆς Γραβιᾶς τὸ Χάνι.
- *6. Μάχη τῆς Λαγκάδας καὶ Κομπότι.
- *7. Πόλεμος τῶν Βασιλικῶν.
- *8. Πόλεμος τῆς Τριπολιτζᾶς καὶ τῶν πέριξ αὐτῶν χωρίων.
- *9. Πόλεμος συγκροτηθεὶς εἰς Ἀρταν.
- *10. Μάχη πρώτη τῶν Ἀθηνῶν.
- *11. Μάχαι Ἀργους Κορίνθου καὶ καταστροφὴ τοῦ Δράμαλη.
- *12. Μάχη τῶν Ἑλλήνων εἰς Καρπενήσι καὶ Καλιακούδα.
- *13. Πολιορκία καὶ μάχαι τῶν Ναβαρίνων.
- *14. Μάχη τῶν Μύλων τῆς Ναυπλίας.
- *15. Διάφοροι πολιορκίαι τοῦ Μεσολογγίου.
- *16. Πόλεμος τῶν Ἑλλήνων εἰς Ράχοβα.
- *17. Μάχη εἰς Ἀνάλατον.
- *18. Μάχη Πειραιῶς (καὶ Φαληρέως).
- *19. Πολιορκία Ἀθηνῶν (κατὰ τὸ 1827).
- *20. Ναυμαχία τῶν Παλαιοναβαρίνων.
- *21. Κάδον τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος καὶ Κέντρον ἡ Βόνιτσα.
- *22. Μάχαι διάφοροι τῆς Ἀνατολικῆς Ἑλλάδος Κέντρον αὐτῆς Θῆβαι.
- *23. Μάχαι τῆς Κρήτης καὶ Σάμου.
Δάνειον ἐκ τῆς Γενναδείου Βιβλιοθήκης.

ΠΡΟΘΗΚΑΙ

K. KRAZAÏSEN

- *1. Βροχή.
- *2. Γυναικεῖαι ἐνδυμασίαι.
- *3. Ναὸς Παλαιᾶς Κορίνθου.
- *4. Πειραιεύς.
- *5. Στρατιωτικαὶ ἐνδυμασίαι.
- *6. Καΐκια.
- *7. «Μυστικός».
- *8, *9, *10, *11, *12. Αἴγινα.
- *13. «Καρτερία» καὶ «Ἐλλάς».

Β' ΤΜΗΜΑ

Αφιερωμένον εἰς τὸν Εὐεργέτην τῆς Ἐθν. Πινακοθήκης
ΣΠΥΡΟΝ ΒΙΚΑΤΟΝ τιμῆς ἔνεκεν.

*1. Κεφαλὴ γέροντος.	*7. Ἡ Ματαιότης.
*2. Κεφαλὴ γυναικός.	*8. Κεφαλὴ γέροντος.
*3. Φροῦτα.	*9. Στὸ ἀτελιέ.
*4. Ἡ Διδαχὴ.	*10. Χριστούγεννα.
*5. Ἄνθη.	*11. Καλόγερος.
*6. Ὁ καθηγητής.	*12. Κεφαλὴ γυναικός.

5. ΔΙΑΔΡΟΜΟΣ

ΓΥΖΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, 1842 – 1901.

- 1. Τέσσερα σχέδια διὰ τὴν «Θεμελίωσιν τῆς Πίστεως».
- 2. Σπίτια. *Συλλογὴ Ἀντ. Μπενάκη.*
- 3. Τέσσαρες σπουδαὶ διὰ τὴν «Ἐπιστήμην».
- 4. Σπουδὴ γέροντος.
- 5. Σπουδὴ διὰ τὴν ἔαρινὴν συμφωνίαν.
- *6. Τὸ Τάμα.
- *7. Σπουδὴ διὰ τὸν «Νέον Αἰῶνα».
- *8. Ἡ Δόξα. *Δωρεὰ Ἐπ. Σημαντήρα.*
- *9. Κεφαλὴ γυναικός.

6. ΑΙΘΟΥΣΑ

ΓΥΖΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

- *1. Γιάντες.
2. Καπουτσίνος. *Ἐκ τοῦ Κληροδ. Γ. Ἀβέρωφ.*
3. Τὰ πνεύματα τῆς τέχνης. *Ἐκ τοῦ Κληροδ. Γ. Ἀβέρωφ.*
4. Τὰ ἀραβινιάσματα τῶν παιδιῶν. *Δωρεὰ Ἀπ. Χατζηαργύρη.*
5. Τὸ παιδομάζωμα. *Ἐκ τοῦ Κληροδ. Γ. Ἀβέρωφ.*
6. Μετὰ τὴν Καταστοφὴν τῶν Ψαρῶν. *Ἐκ τοῦ Κληροδ. Γ. Ἀβέρωφ.*
7. Ἐπιτραπέζιον. *Ἐκ τοῦ Κληροδ. Γ. Ἀβέρωφ.*
- ΒΟΛΑΝΑΚΗΣ, 1839 - 1907.**
8. Εἰδύλλιον εἰς τὸν ποταμόν. *Ἐκ τοῦ Κληροδ. Γ. Ἀβέρωφ.*
9. Ἡ ἔξοδος τοῦ Ἀρεως.
10. Πανηγύρι στὸ Μόναχο. *Κληροδοσία Ἀλεξ. Ζαχαρίου.*

ΣΑΒΒΙΔΗΣ ΣΥΜΕΩΝ, 1859 - 1927.

11. Κινέζικος πύργος τοῦ ἀγγλικοῦ κήπου εἰς τὸ Μόναχον. *Δωρεὰ Βασιλ. Λαμπίκη.*
12. ΡΟΪΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. Ὁ Δημ. Βικέλας. *Δωρεὰ Δ. Βικέλα.*
- *13. ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, 1853-1932. Τὸ γράμμα. *Δωρεὰ Ἀργύρη Χατζηαργύρη.*

ΣΤΕΛΛΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, 1870 - 1892.

- *14. Τὸ καθάρισμα τῶν χόρτων. *Δωρεὰ Στελλάκη.*
15. ΛΕΜΠΕΣΗΣ ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ, 1912. Ὁ Παπᾶς. *Δωρεὰ Βασιλ. Λαμπίκη.*
- *16. ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ. Ἀνθη. *Δωρεὰ Ἀργύρη Χατζηαργύρη.*

*17. ΡΙΖΟΣ. Ἀθηναϊκὸ δειλινό.

ΛΥΤΡΑΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ, 1832 - 1904.

18. Ὁ Ἀράπης. Συλλογὴ Ἀντ. Μπενάκη.

*19. Λυσ. Καυτάντζογλου.

Δωρεὰ Λυσιμ. Καυταντζόγλου.

*20. Γαλατᾶς ἐν ὕδα σχολῆς.

Δωρεὰ Ἅρογ. Χατζηαργύρη.

21. Τὸ Ψαριανὸ μοιδολόϊ.

Ἐκ τοῦ κληροδ. Γ. Ἀβέρωφ.

ΛΥΤΡΑΣ ΝΙΚ. 1883 - 1927.

*22. Τὸ ψάθινο καπέλλο.

23. Τὸ πανί.

*24. ΦΩΚΑΣ ΟΔΥΣΣΕΥΣ, 1865 - 1946. Ἅρδηττός.

*25. ΖΑΪΡΗΣ Ε. Οἱ σιδερῶτρες.

*26. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ Γ. Θαλασσινό.

*27. ΧΑΤΖΗΣ Β. 1868 - 1915. Τὸ ἀκρογιάλι.

(Ἐντὸς τῆς εἰσόδου πρὸς τὴν 7. Αἴθουσαν.)

28. ΡΑΛΛΗΣ Θ. 1852 - 1909. Ὁ Ἐσπερινός.

Δωρεὰ Θ. Ράλλη.

*29. ΦΩΚΑΣ Ο. Ἀποψις τοῦ Ἐλαιῶνος τῶν Ἀθηνῶν.

(Εἰς τὸ κέντρον τῆς αἰθούσης.)

*1. Γ. ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ. Προτομὴ Νικηφόρου Λύτρα.

ΠΡΟΘΗΚΑΙ

*2. Κατάστιχον Γιαννούλη Χαλεπᾶ.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ, 1810 - 1892.

*3, *4, *5. Σχέδια.

Δάνειον ἐκ τοῦ Μουσείου Μπενάκη.

*6. ΛΥΤΡΑΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ. Τοία σχέδια.

Δωρεὰ Ἐλ. καὶ Γρηγ. Μακκᾶ.

*7 - *11. ΓΥΖΗΣ Ν., 1842 - 1901. Σχέδια διὰ τὸ διήγημα τοῦ Δ. Βικέλα «Φίλιππος Μάρθας».

7. ΑΙΘΟΥΣΑ

Α' ΤΜΗΜΑ (δεξιά τῷ εἰσερχομένῳ).

1. ΜΑΛΕΑΣ Κ. 1872 - 1928. Σαντορίνη.
2. ΜΑΛΕΑΣ Κ. Δελφοί. Δωρεὰ Ἐνφρ. *Μαλέα.*
3. BRIANCHON. Πάρκο. Δωρεὰ τοῦ ἰδίου.
- *4. BOURDELLE E. 1861 - 1929. Ἀθηνᾶ.
Δωρεὰ *Kas Bourdelle.*
5. MARQUET. Παραλία. » » »
6. BONNARD. Σχέδιον. » » »
7. MATISSE. Σχέδιον. » » »
8. GROMAIRE. Γυμνόν. » » »
9. MONTICELLI, 1824 - 1886. Στὸ πάρκο.
10. Τρεῖς φιγοῦρες. Δωρεὰ Ἀπ. *Χατζηαργύρη.*
11. Τὸ συντριβάνι.
- *12. GREUZE J. 1725 - 1805. Οἰκογενειακὴ σκηνή.
ROMBOUTS TH. 1597 - 1637.
- *13. Ἡ κυρία μὲ τὸ σκύλο. Δωρεὰ Γρ. *Μαρασλῆ.*
- *14. WROOM H. 1566 - 1660. Τὰ καράβια.
Δωρεὰ Γρ. *Μαρασλῆ.*
- *15. WATTEAU A., 1684 - 1721. Σχέδιο.
Δωρεὰ Γρ. *Μαρασλῆ.*
- *16. TINTORETTO, 1518 - 1594. Μυστικὸς Δεῖπνος.
LUCA GIORDANO, 1632 - 1705.
- *17. Προσκύνησις τῶν μάγων.
Δωρεὰ Γρ. *Μαρασλῆ.*
- MARC ANTONIO RAIMONDI, 1480 - 1527.
- *18. Προσκύνησις τῶν μάγων.
Δωρεὰ Γρ. *Μαρασλῆ.*

Β' ΤΜΗΜΑ (ἀριστερὰ τῷ εἰσερχομένῳ).

1. ΠΑΒΙΑΣ, τέλη 17ου αιώνος. Σταύρωσις.
  2. ΑΓΝΩΣΤΟΣ, 15ος αιών. Ἡ Παρθένος μὲ τὸ Βρέφος.
  - *3. ΑΓΝΩΣΤΟΣ, 15ος αιών. Ἀγιος Ἰερώνυμος.
  4. ΑΓΝΩΣΤΟΣ, ἀρχαὶ 16ου αιώνος. Φραγγέλωσις.
  5. BREUGHEL DE VELOURS. Ἡ Παρθένος μὲ τὸ Βρέφος καὶ τὸν Ἀγιον Ἰωάννην.
  - *6. COQUES, 1614 - 1684. Ἡ ἐπιστολή.
Δωρεὰ Κρ. Κυριακίδη.
  - *7. ΑΓΝΩΣΤΟΣ (Γαλλικὴ σχολὴ 18ου αἰ.). Ἐστιάδες.
Δωρεὰ Αἰκ. Ροδοκανάκη.
  8. SUTTERMANS, 1567 - 1681. Κεφαλὴ ἵπποτου.
  - *9. ΑΓΝΩΣΤΟΣ, 1629. Φροῦτα.
  10. PONSI. Διάφορα ἀντικείμενα.
  - *11. HORNHORSTE, 1590 - 1656. Ὁ δραγανοπαίκτης.
  12. TIEPOLO, 1696 - 1770. Ἐλεάζαρ καὶ Ρεβέκκα.
  13. RIBERA G. 1588 - 1652. Ἄρχιμήδης.
Δωρεὰ Κρ. Κυριακίδη.
- PIAZZETA G. 1682 - 1754.
- *14. Παναγία μὲ τὸ Βρέφος.
- *15. KUEHN G. 1872. Helgoland.
Δωρεὰ Ἀργ. Χατζηαργύρη.
- TURNER W. 1775 - 1851.
- *16. Ὁ Ἀρης συμβουλεύων τὸν Αἰνείαν.
(Ἐκτίθεται μέχρι τῆς 8ης Αύγουστου 1954.)
Δάνειον ἐκ τῆς Tate Gallery.
(Ἐπὶ τοῦ διαχωρίσματος).
- *17. TINTORETTO Μυστικὸς δεῖπνος.
- *18. CORREGGIO Σχέδιον.
- *19. ΑΓΝΩΣΤΟΣ, Ἰταλός, 16ος - 17ος αιών. Σχέδιον.
- *20. Σχέδιον.
- *21. Σχέδιον.
- *22. REMBRANDT, 1606 - 1669. Τρία Σχέδια.

8. ΑΙΘΟΥΣΑ

ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΣ ΔΟΜΗΝΙΚΟΣ, 1541 - 1614.

1. Ἡ σταύρωσις.
2. Ὁ Ἀγ. Φραγκίσκος τῆς Ἀσσίζης.
Δωρεὰ Στ. Σκουλούδη.
3. Ἡ συναυλία τῶν ἀγγέλων.
4. Ὁ Χριστὸς μὲ τὸ σταυρό.

ΑΙΘΟΥΣΑ ΓΛΥΠΤΩΝ

(Ἐξ τῆς 6. αἰθούσης)

Α' ΤΜΗΜΑ

ΚΟΣΣΟΣ Ι., 1832 - 1873.

- *1. Ἡ Νύξ, 1864.
- *2. Ἡ ἀιδόδος Ριστόρι, 1867.

ΚΑΛΟΣΓΟΥΡΟΣ Ι.

- *3. Προτομὴ τοῦ λόρδου Γκύλφορδ, 1827.

ΜΑΚΙΕΔΟΣ NIK.

- *4. Χαλκογραφία πρότομῆς Π. Προσαλένδου παριστώσης τὸν λόρδον Γκύλφορδ.

Ἐξ ἰδιωτικῆς συλλογῆς.

ΒΡΟΥΤΟΣ Γ., 1843 - 1909.

- *5. Τὸ πνεῦμα τοῦ Κοπερνίκου, 1877.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗΣ Γ.

- *6. Χαλκογραφία παριστῶσα σχέδιον κολοσσιαίου ἀγάλματος τῆς Ἐλλάδος ὑπὸ Ι. Κόσσου (περὶ τὸ 1850).

- *6a. ΠΡΟΣΑΛΕΝΤΗΣ Π. Πλάτων.

ΔΡΟΣΗΣ Λ., 1843 - 1884.

- *7. Πηνελόπη, 1873.
- *8. Νεκρική μορφή. Δωρεὰ Ἐπ. Σημαντήρα.
- *9. Πρόπλασμα Πηνελόπης, 1864.
- *10. Γυναικεία μορφή.
- *11. ΦΥΤΑΛΗΣ Γ., Ποιμήν.
- *12. ΔΡΟΣΗΣ Λ., Γλαῦξ.
- *13. ΒΡΟΥΤΟΣ Γ., Παιδί ποὺ φοβᾶται τὸν κάβουρα.
- *14. ΧΑΛΕΠΑΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ, 1854-1937. Σάτυρος.
- *15. ΣΩΧΟΣ ΛΑΖ., 1862 - 1911. Γέρων, 1889.
- *16. ΦΙΛΙΠΠΟΤΗΣ Δ., 1839 - 1919. Αἰκ. Κ., 1896.

(Ἐπὶ τοῦ διαχωρίσματος).

ΧΑΛΕΠΑΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ

- *17. Αύτοροσωπογραφία, 1937.
- *18. Αύτοροσωπογραφία περὶ τὸ 1925.

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΚΩΝΣΤ.

- 19. Κορμὸς 1920.

ΧΑΛΕΠΑΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ

20, 21. Σχέδια.	28. Ἡ Σκέψη, 1933.
22. Τὸ Μυστικό.	29. Ἡ Οραματιζομένη, 1931
23. Ὁ Κυνηγός.	30. Ὁ Σάτυρος, 1878.
24. Τὸ Ἀγγελάκι.	31. Ὁ Θεοιστής.
25. Ὁ Πήγασος.	32. Ἡ μικρὰ ἀναπαυομένη.
26. Ἡ Μήδεια.	33. Ἡ γοιά.
27. Δύο μορφαί.	

ΒΙΤΣΑΡΗΣ

- 34. Ἐκμαγεῖον ἀνδρικῆς μορφῆς.

ΦΥΤΑΛΗΣ Λ.

- 35. Προτομὴ γυναικός, 1883.